

[Carsten Andersen]

Jeg vil gerne takke boligministeren for den sidste bemærkning og håber, at det sætter skub i tingene.

For god ordens skyld skal jeg meddele, at SF stemmer imod Fremskridtspartiets dagsordensforslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 1 af Knud Lind (FP) (se foran)

forkastedes, idet 16 (FP) stemte for, 107 (S, KF, SF, V, RV, KRF og Steenholdt (GrønL.)) stemte imod; 7 (CD) stemte hverken for eller imod.

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 2 af Carsten Andersen (SF) (se foran)

forkastedes, idet 20 (SF) stemte for, 64 (KF, V, FP, RV og Steenholdt (GrønL.)) stemte imod; 48 (S, CD og KRF) stemte hverken for eller imod.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Forespørgsel nr. F 1:

Forespørgsel til skatteministeren:

»Vil skatteministeren redegøre for, hvilke initiativer ministeren agter at tage for at undgå, at den nye 2,5 pct.s arbejdsmarkedsafgift bliver en særskat på mindre virksomheder?«

Af Behnke (FP) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 7/6 88. Fremme af forespørgslen vedtaget 10/6 88).

Begrundelse

Behnke (FP):

Vi havde i tirsdags første behandling af et lovforslag fra SF om at få ændret på arbejdsmarkedsafgiften.

Fremskridtspartiets motivation for at have indleveret en forespørgsel bygger på de mange udtalelser, der var ved afslutningen på debatten om indførelsen af arbejdsmarkedsafgiften i december måned 1987.

I den forbindelse var fra de partier, der vedtog den nye arbejdsmarkedsafgift, efter vores mening en helt klar melding om, at man var klar over, at den nye arbejdsmarkedsafgift kun-

ne volde nogle problemer for specielt mindre virksomheder.

Der er nu gået mere end et halvt år, siden Folketinget vedtog arbejdsmarkedsafgiften. For os at se er det absolut utilfredsstillende, at hverken regeringen eller de partier, der i december vedtog den nye arbejdsmarkedsafgift, endnu er kommet med udspil, der muliggør ændringer af arbejdsmarkedsafgiften, specielt ændringer, der imødekommer de problemer, små virksomheder har.

Vi har både som folketingsmedlemmer og som partier modtaget en lang række henvendelser både fra enkeltvirksomheder og fra meget store organisationer i erhvervslivet. Samstemmende siger alle de henvendelser, at der er problemer, og man beder Folketinget om at gøre noget ved de problemer.

Vi er opmærksom på, at skatteministeren har lovet at fremsætte et forslag eller i hvert fald lovet, at der kommer et resultat fra et embedsmandsudvalg i september måned 1988. Det synes vi er for lang tid ud i fremtiden, for det betyder, at Folketinget tidligst engang i midten af oktober kan komme i gang. Det betyder, at Folketinget sandsynligvis først kan få ændret loven med virkning fra 1. januar 1989, og det vil altså sige, at mangan en lille virksomhed i hele 1988, altså et helt kalenderår, har måttet leve under en dårlig arbejdsmarkedsafgift.

Det er derfor vores håb, at vi med denne forespørgsel kan bane vej for, at der allerede nu, inden Folketinget tager på sommerferie, kan ske nogle ændringer, nogle lempelser, så de små virksomheder får mulighed for at overleve.

Det kan godt være, at et flertal i Folketinget til efteråret vedtager nogle lempelser, men hvad med de hundredvis eller måske tusindvis af virksomheder, som i de mellemliggende måneder har måttet dreje nøglen om som en konsekvens af arbejdsmarkedsafgiften? Man kan selvfølgelig til den tid vaske sine hænder og sige: Vi har gjort, hvad vi kunne.

Denne forespørgselsdebat er en invitation til, at vi allerede her i dag gør, hvad vi kan.

Besvarelse

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Med henblik på at forbedre konkurrenceevnen og sikre beskæftigelsen gennemførte Folketinget i bred enighed kort før jul sidste år en række betydelige økonomiske initiativer. Det

[Skatteministeren]

var utraditionelle initiativer. Et af dem var eksportpakken. Et andet var omlægningen af arbejdsgiverafgifterne, dvs. afskaffelse af en række arbejdsgiverafgifter og indførelse af et nyt arbejdsmarkedsbidrag.

Eksportpakken og omlægningen af arbejdsgiverafgifterne ville tilsammen medføre en konkurrenceforbedring på ca. 6 pct., heraf 5 pct. som følge af omlægningen. Hermed neutraliseres store dele af den seneste tids forværring af konkurrenceevnen, og der skabtes på den måde mulighed for at fastholde ca. 50.000 personer mere i beskæftigelse, end der ellers havde været baggrund for.

Omlægningen af arbejdsgiverafgifterne medfører, at al økonomisk aktivitet her i landet belastes på en ensartet måde af det nye arbejdsmarkedsbidrag. Dette gælder, uanset om varerne er fremstillet i Danmark, eller om de er importeret, om de er fremstillet ved brug af højt- eller lavtlønnet arbejdskraft eller fremstillet i virksomheder, der anvender megen arbejdskraft eller lidt arbejdskraft, og det nye bidrag friholder eksporten og investeringerne.

Som jeg nævnte før, har omlægningen haft en række gunstige virkninger. Der er skabt bedre sikkerhed for en positiv udvikling i eksporten, og der er sket en opbremsning i den forventede ledighed. Der har altså været en langt svagere udvikling i arbejdsløsheden end frygtet sidste år.

Der har imidlertid været en vis utilfredshed med omlægningen af arbejdsgiverafgifterne, især udtrykt af mindre virksomheder med få eller ingen ansatte.

Jeg vil gerne her understrege, at alle virksomheder, der udfører en økonomisk aktivitet, betaler det nye arbejdsmarkedsbidrag, og bidragsloven virker derfor fuldstændig neutral uanset virksomhedens størrelse. Dette ses måske tydeligst, hvis man betragter et simpelt eksempel.

Lad os sammenligne en selvstændig grønthandler uden andre beskæftigede end sig selv og så en lokalafdeling af en stor supermarkeds-kæde, der sælger en lang række varer, herunder grønt, og som har ansatte. Såvel grøntforretningen som grøntafdelingen i supermarkedet sælger nøjagtig de samme varer i de samme mængder og til de samme priser. Lad os antage, at i alt indbringer salget af grønt begge steder 1 mio. kr., og tilsvarende beløber indkøbene sig

til 750.000 kr. begge steder. Begge forretninger skal så betale nøjagtig det samme beløb i arbejdsmarkedsbidrag, nemlig 6.250 kr. om året, for den samme aktivitet, og det er vel rimeligt.

Det er således ikke det nye arbejdsmarkedsbidrag, der særlig belaster de små virksomheder.

Tager vi igen eksemplet med grønthandleren og supermarkedet, så sparer supermarkedet ca. 10.000 kr. pr. ansat, fordi vi fjerner de gamle arbejdsgiverafgifter, der hvilede som en byrde pr. ansat. Sådanne udgifter har grønthandleren aldrig haft, for han har ingen ansatte, og derfor aflastes grønthandleren selvfølgelig heller ikke ved, at vi fjerner de gamle arbejdsgiverafgifter. Det er nok her, problemerne omkring omlægningen af arbejdsgiverafgifterne findes. Det er altså ikke det nye arbejdsmarkedsbidrag, der diskriminerer mod de små virksomheder. Hvis man kan sige, at der er en diskrimination, er det den samlede virkning af, at vi fjerner gamle arbejdsgiverafgifter og indfører et nyt arbejdsmarkedsbidrag.

Jeg vil gerne understrege, at regeringen naturligvis er parat til at foretage en vurdering af omlægningens konsekvenser for de mindre virksomheder, men jeg vil også gerne her fremhæve, at det er nødvendigt, at denne vurdering behandler samtlige aspekter ved omlægningen, såvel de positive som de negative. Det er jo som regel de sidste, vi hører mest om, mens de første ofte glemmes.

Jeg vil gerne minde om, at omlægningen af arbejdsgiverafgifterne medførte en sænkning af erhvervsbeskatningen med 3 mia. kr. Det skyldes, at vi fjernede gamle arbejdsgiverafgifter til et beløb på 12 mia. kr. og indførte et nyt arbejdsmarkedsbidrag, der andrager 9 mia. kr. Netto er der altså tale om, at erhvervslivet er blevet lettet for en byrde på 3 mia. kr., men regeringen er naturligvis opmærksom på, at mange små erhvervsdrivende føler, at de nu skal betale mere end før, for slet ikke at nævne dem, der slet ikke betalte de arbejdsgiverafgifter, som vi ophævede.

Som statsministeren sagde i sin åbningstale, undersøger regeringen for øjeblikket de problemer, som omlægningen har skabt for de mindre virksomheder. Det er et arbejde, som har højeste prioritet i Skatteministeriet, hvor vi er ved at gennemgå loven om arbejdsmarkedsbidrag for at konstatere, om en lovændring er påkrævet,

[Skatteministeren]

og hvordan den i så fald skal komme til udtryk. Derfor er der nedsat et hurtigtarbejdende udvalg, der skal kulegrave hele dette problemkompleks. Udvalget består af repræsentanter for de berørte ministerier, for vi må ikke glemme, at den samlede omlægning består af flere elementer.

Udvalget skal senest den 1. september i år afgive en rapport, og regeringen vil herefter tage stilling til, hvad der skal ske. Såfremt regeringens overvejelser peger på et behov for ændringer i lovgivningen, vil regeringen indbyde arbejdsmarkedets parter til en drøftelse snarest efter 1. september.

Behnke (FP):

Jeg vil gerne tage udgangspunkt i et hjørne af de konsekvenser, som den nye arbejdsmarkedsafgift har afledt. Under debatten i december var der ikke enighed om, hvorvidt den nye afgift ville resultere i højere priser. Fra tilhængerpartierne var man overbevist om, at der ville ske en hurtig udligning, således at vi som samlet samfund ikke kom til at opleve generelle prisstigninger.

I Monopoltilsynet, som Fremskridtspartiet normalt ikke uddeler roser til, har de været meget venlige og hurtigt foretaget en undersøgelse af de prismæssige virkninger af den nye afgift.

I deres meddelelse nr. 4 fra 1988 påpeger de, at der i det første kvartal af 1988 har været tale om prisstigninger, om en højere inflation og slet ikke om prisfald de steder, hvor virksomhederne har opnået lempelser og der derfor havde været basis for de prisnedsættelser, som kunne have gjort, at vi samfundsmæssigt havde fået en udligning. Man har indregnet den nye afgift i sine priser rundt omkring i virksomhederne, og Monopoltilsynet påpeger, at når afgiften har virket lidt længere, vil de med endnu større sikkerhed kunne måle, hvad resultatet har været.

For os, der har bare en lille smule tilknytning til erhvervslivet, er der dog ingen som helst tvivl. I januar og februar modtog virksomhederne meddelelse fra deres leverandører om, at priserne ville stige. De kunne så vælge at forhøje deres egne salgspriser, eller de kunne æde afgiften, tage den af formuen, eller, for de helt små virksomheders vedkommende, tage den af egen lomme. For nogle virksomheder, dem, der har salgspriser fastsat af tredjepart, har arbejdsmarkedsafgiften under alle omstændighe-

der medført en ekstra udgift. En praktiserende sololæge med medhjælpende hustru har således fået ca. 15.000 kr. i øgede udgifter på årsbasis, men sololægen har bestemt ikke mulighed for at lade sorteper gå videre til sine forbrugere, sine kunder.

Der kan nævnes i stribevis af andre lignende tilfælde. Vi har alle sammen modtaget eksempler på dem de seneste måneder. Meldingen er helt klar: De meget små virksomheder med 0-5 ansatte har fået en betydelig forhøjelse af deres omkostninger. Der er derfor efter vores mening bestemt ikke nogen grund til at lade et embedsmandsudvalg se på tingene og sylte sagen til efteråret.

Butikshandelens Fællesråd, Handelskammeret, Håndværksrådet og de mange andre sammenslutninger giver en helt éntydig vurdering af afgiften: Den er en skat på de små. Skatteministeren optræder som en omvendt Robin Hood, der stjæler fra de små og giver til de store.

Det er muligt meget hurtigt at få disse problemer løst. Vi behandlede et forslag fra SF i tirsdags, og hvis der ellers er vilje til det her i Folketinget, kan vi med nogle få ændringsforslag få SF-forslaget tilpasset, hvad der kan opnås flertal for her i salen. Men efter vores mening er det vigtigste, at der bliver gjort noget, og at vi får hjulpet de små virksomheder, før de drejer nøglen om.

De Danske Landboforeninger har sammen med Håndværksrådet også lavet en model for, hvordan ordningen kan ændres til det bedre. Der er efter vores mening rigeligt med ideer. Det gælder bare om at komme i gang.

Hvis Folketingets flertal vælger at læne sig tilbage i havestolen og nyde sommeren frem for at få de store problemer løst, får det for alvor konsekvenser efter vores mening. Kommer der fra skatteministeren til september et forslag, som så først kan vedtages i løbet af oktober og måske først få virkning fra nytår, vil det måske have kostet hundreder af små virksomheder livet. Så kan flertallet her i salen selvfølgelig vaske deres hænder og sige, at det politiske arbejde nu engang tager den tid, det tager, men foreløbig er der allerede gået et halvt år. Der har været rigeligt med tid, og derfor kan Folketinget ikke være bekendt bare at lade stå til.

I de mange opgørelser, der er lavet over lovens virkninger, er der ét gennemgående træk,

[Behnke]

som alle er enige om. Skatteminister Robin Hood har lavet en omfordeling fra de små til de store. Over for Centralorganisationen af Købmandsforeninger i Jylland kunne ministeren således oplyse, at der var tale om en lempelse på ca. 40 mio. kr. for deres vedkommende, men en lempelse, som bliver til fordel for de store. Det bliver altså varehusene, der får tilskud fra den lokale købmand.

Det sjove ved det er så, at der netop i disse år udfoldes store bestræbelser på at holde liv i de små landsby- og øsamfund. Man laver postekspedition, apoteksudsalg osv. hos de små købmænd, så de kan overleve. Vi vil her i Folketinget opleve, at et flertal – i øvrigt et meget uklogt flertal – vedtager et erhvervslejestop, igen for at bevare de små forretninger, og det hele gøres for at holde gang i de mindre virksomheder. Det paradoksale er så, at netop de samme partier går i spidsen for at bevare denne arbejdsmarkedsafgift, som er med til for alvor at fratage de små virksomheder deres muligheder for at overleve.

Vi kan selvfølgelig til efteråret lave en ny skatteyderfinansieret støtteordning, men efter vores mening var det lettere at få lempet arbejdsmarkedsafgiften og de andre omkostninger, så virksomhederne kan klare sig selv og vi kan spare skatteyderne for endnu et træk ned i lommeulden.

Vi glæder os faktisk til den dag, da Folketinget vænner sig til at tænke sig om, før det lovgiver, frem for ustandselig at løbe ind i uforudsete bivirkninger.

I de konkrete tilfælde er der efter vores mening ikke tale om uforudsete følgesygdomme. Bilagsmaterialet fra Skatteudvalget i december vidner om, at man allerede på daværende tidspunkt havde fuld oplysning om, hvilke konsekvenser loven ville få. Så meget værre er det da også, at ministeren og flertalspartierne endnu ikke er kommet med et udspil.

Regeringen bruger behovet for en saltvandsindsprøjtning til eksport erhvervene som hovedargument for afgiften, og vi er selvfølgelig fuldstændig enige i, at eksporten skal have et ordentligt spark fremad. Men i stedet for at gøre det på bekostning af landmand Agergård og ostehandler Lysgård var det den offentlige sektor, som burde have båret ofringerne til eksportalteret.

Politikerne har jo en tilbøjelighed til at være meget let påvirkelige af den såkaldte offentlige mening. En enkelt død hummer i monopol-fjernsynets bedste sendetid kan udløse en miljøplan, der foreløbig har udsigt til at koste Danmark den ufattelige sum af 40 mia. kr. Hvis indholdet af samtlige de henvendelser, vi har fået fra hårdtarbejdende virksomhedsindehavere, blev serveret i TV-Avisens bedste sendetid i aften, ville der uden tvivl kunne skabes et flertal i morgen for at få afgiften lempet. Men nu har de små erhvervsdrivende jo ingen høj stjerne hos de fodformede medarbejdere i Danmarks Radio, og derfor må købmand Lindeberg og læge Sjøstrøm håbe på, at folketingspolitikkerne alligevel tager situationen alvorligt.

Fremskridtspartiet tager situationen meget alvorligt, og derfor vil jeg slutte med at fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Folketinget udtrykker utilfredshed med, at skatteministeren ikke for længst har fremsat lovforslag om at løse det i december 1987 konstaterede problem om, at mindre virksomheder i alle erhverv belastes på grund af omlægningen af arbejdsgiverafgiften.

Tinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 3).

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår nu i debatten.

Lykketoft (S):

Socialdemokratiet vil ikke medvirke til at vedtage nogen dagsorden her i dag, og med hensyn til hr. Behnkes dagsorden vil jeg sige, at den ikke engang indholdsmæssigt er korrekt. Det er ikke sådan, at alle små erhvervsdrivende i alle erhverv rammes i nogen forstand af dette her. Der er nogle, der gør det, der er andre, der ikke gør det. Eksempelvis må man sige, at hvad landbrugets primære producenter end måtte have af problemer, er det i hvert fald ikke de problemer, der er knyttet til arbejdsgiverafgiften, der er de største, de har, for her er der fuldt ud mulighed for forædlingsvirksomhederne at tilbagegive noget af den store gevinst, som landbrugserhvervet som sådant har fået i kraft

[Lykketoft]

af den eksportfremmende virkning af arbejdsgiverafgiftsomlægningen.

Allerede på grund af dagsordensforslagets indholdsmæssige fejl bør man derfor ikke vedtage det. Men når Socialdemokratiet ikke vil være med til at vedtage det, er det, fordi det forekommer mig at være unødigt tidsspilde, at man beder om en forespørgselsdebat om en sag, som der også foreligger et lovforslag om. Det vil vi få lejlighed til at tage stilling til, og i øvrigt kender hr. Behnke jo også de meldinger, der fra partierne er givet på det lovforslag. Jeg betragter derfor denne debat som et af Fremskridtspartiets mange forsøg på at forlænge Folketingets debattid og profilere sig selv. Dybest set er den fuldstændig unyttig, og derfor vil jeg bidrage til at gøre den kort.

Aagaard (KF):

Den danske industris konkurrenceevne blev fra 1985 til 1987 væsentligt forringet. Udviklingen medførte betydelige tab af markedsandele både på vore eksportmarkeder og på hjemmemarkedet. Derfor var den tidligere regerings initiativ i december til en forbedring af konkurrenceevnen stærkt påkrævet. Der var tale om en samlet konkurrenceevneforbedring på mellem 6 og 8 pct.

Som et skridt på vejen til at genoprette virksomhedernes konkurrenceevne fremsatte den tidligere regering i efteråret 1987 forslag om omlægning af arbejdsgiverafgifterne. Loven blev som sagt vedtaget i december efter gennemførelsen af trepartsforhandlinger mellem regeringen, DA og LO.

Jeg vil godt fastslå her, at omlægningen af arbejdsgiverafgifterne i bund og grund var og er en rigtig beslutning. Det er et initiativ, som har en række meget store og betydelige fordele for dansk erhvervsliv og for hele den danske samfundsøkonomi. Omlægningen betød jo, at virksomhedernes betaling til en række arbejdsmarkedsordninger bortfaldt, hvorved virksomhedernes indirekte lønomkostninger blev lettet med godt 10.000 kr. pr. fuldtidsansat. Man påtager sig altså ikke længere indirekte lønomkostninger, uanset om man ansætter 2, 10, 100 eller flere.

For delvis at kompensere statens provenutab indførtes samtidig et arbejdsmarkedsbidrag beregnet som 2,5 pct. af momsgrundlaget. Det er dette bidrag, der har skabt problemer for de

små virksomheder, problemer, som vi selvfølgelig vil se på, men tilbage står, at den umiddelbare virkning af omlægningen var en meget tiltrængt saltvandsindsprøjtning til de danske eksportvirksomheder på mellem 3 og 4 mia. kr.

Under trepartsforhandlingerne blev konsekvenserne for dansk økonomi af omlægningen belyst meget grundigt. Det blev således beregnet, at omlægningen vil give mellem 50.000 og 70.000 nye arbejdspladser inden for de nærmeste år. Det er arbejdspladser, som ikke ville blive skabt, hvis ikke vi havde gennemført arbejdsgiverafgiftsomlægningen. Konkurrenceevnen skulle ganske enkelt forbedres.

Ville det have været bedre med en devaluering, som i realiteten er alternativet til omlægningen? Jeg er overbevist om, at svaret er et klart nej.

At det nye arbejdsmarkedsbidrag har skabt problemer for de små virksomheder, erkender vi i den konservative gruppe. Fra førstebehandlingen af L 26 i tirsdags vil jeg gerne gentage, at vi bestemt ikke er opåvirket af de reaktioner, vi har modtaget fra organisationer og enkeltpersoner. Vi har stor forståelse for de synspunkter, som ostehandlerne, lægerne, landmændene, fiskerne og håndværkerne fremfører, og jeg kan som erhvervsmand sagtens følge den selvstændiges manglende forståelse for, at han skal betale et beløb, som han ikke tidligere har betalt. Men jeg kender også den samme selvstændiges kritik, hvis den førte politik betød faldende omsætning eller beskæftigelse og højere rente, altså faldende indtjening. Jeg føler mig derfor overbevist om, at generelt får også små virksomheder indirekte gavn af omlægningen ikke mindst set i lyset af den øgede økonomiske aktivitet, som er fulgt i kølvandet på omlægningen, og som på længere sigt vil give øget omsætning og indtjening.

Samtidig har vi kunnet holde renten i ro, ja, vi oplever endda i øjeblikket en stærkt faldende tendens. Havde vi f.eks. valgt at devaluere, havde det været slut med den faste kronkurs, og så ville renten være tvunget i vejret. Det havde bestemt heller ikke gavnet små virksomheder, og det havde skadet hele det danske samfund.

Men som sagt er vi fra konservativ side opmærksom på de problemer, som arbejdsmarkedsbidraget har skabt for vore små virksomheder, og så snart embedsmandsudvalgets rapport foreligger, vil vi sammen med regeringen

[Aagaard]

sagligt deltage i drøftelsen af, om lovændringer skal gennemføres, for selvfølgelig skal åbenlyse problemer for de små erhvervsdrivende afhjælpes. Bl.a. må det være muligt for de erhvervsdrivende, der er under moderationsordningen, hvert kvartal at kunne modregne maksimalt de 750 kr.

Afslutningsvis vil jeg sige, at nu skal man heller ikke skyde gråspurve med kanoner. De små virksomheders vilkår drejer sig om meget andet end arbejdsmarkedsbidraget. Der skal føres en aktiv iværksætterpolitik, så vilkårene for de små virksomheder hele tiden forbedres.

Fra konservativ side er vi meget glade for, at regeringen nu søger selvstændige erhvervsdrivende ligestillet med lønmodtagere med hensyn til medhjælpende ægtefællers situation. Det er vigtigt, at vi i disse år får skabt grundlaget for en væsentlig stigning i antallet af arbejdspladser i den private sektor.

Betalingsbalancen skal forbedres, og antallet af arbejdsløse skal ned. Kun gennem en aktiv og fremadrettet erhvervs politik har vi mulighed for at forberede os til at drage fuld nytte af de muligheder, åbningen af EF's indre marked giver os.

Afslutningsvis skal jeg kun sige, at vi ikke kan støtte den af hr. Behnke foreslåede dagsorden.

Rahbæk Møller (SF):

Det var jo morsomt først at høre skatteministeren, der prøvede at forklare, at denne afgift aldeles ikke rammer de små hårdere end de store, og så høre hr. Aagaard, der giver udtryk for den stik modsatte opfattelse. Jeg skal gøre opmærksom på, at efter vores opfattelse var hr. Aagaard noget nærmere ved sandheden.

Så hæftede jeg mig desuden ved, at hr. Lyketoft hævdede, at landbruget ikke rammes af denne afgift. Må jeg minde om, at en afgift af denne type faktisk bliver en afgift på renter, fordi renter jo ikke er fradragsberettigede. Det vil sige, at især de meget gældstyngede landmænd rammes, og dem er der jo en hel del af.

I øvrigt er det jo en slags anden førstebehandling af L 26, vi får her i dag, og derfor er det da også muligt at drage nogle konklusioner efter debatten i tirsdags.

Den første er, at Folketinget i sjældnen grad er enig. Samtlige ordførere tilkendegav i tirsdags, at arbejdsgiverbidraget virker urimeligt over

for de små erhvervsdrivende. Den anden er, at på trods af denne enighed kan der ikke skaffes et flertal for at gøre noget ved problemet før om et halvt år, når skatteministerens udvalg har gennemtygget problemstillingen. Det er den slags begivenheder, der underminerer tilliden til folkestyret. Skatteministeren har nu haft et halvt år til at løse problemerne, uden at han har kunnet nusse sig frem til en løsning.

Særlig parodisk bliver det, når nogle partier, herunder Socialdemokratiet, begrundet en udskydelse med, at det er nødvendigt at drøfte sagen med arbejdsmarkedets parter. Begge hovedorganisationer står i telefonbogen og kan hurtigt kontaktes, hvis enkelte partier føler trang til det. Ifølge hr. Lyketofts oplysninger i tirsdags er det jo alligevel ikke hensigten at give dem vetoret over for lovgivningsprocessen.

Jeg vil godt understrege, at fra SF's side er det ikke selve omlægningen, vi ønsker at rejse en debat om. Det er uomtvisteligt, at omlægningen havde en konkurrenceevneforbedrende effekt. Når vi ikke kunne støtte den i december, skyldes det alene, at vi fandt det urimeligt at overføre 3 mia. kr. skatteyderpenge til erhvervslivet, og at vi ikke troede på forsikringerne om, at vi med disse 3 mia. kr. ville undgå et prishop.

For et par dage siden fik vi så det sidste nummer af Monopoltilsynets Meddelelser, der netop handlede om omlægningens virkninger på priserne, og det fremgik heraf, at SF fik helt ret i sine advarsler: De erhvervsdrivende, der fik afgiftsforhøjelser, satte priserne op, medens de erhvervsdrivende, der fik afgiftsnedsættelser, undlod at sætte priserne ned. Derfor har inflationen også været stigende i første halvår af 1988.

Men selv om vi således fik ret i vores advarsler, vil jeg ikke genoptage debatten herom, men alene holde mig til virkningen for de små erhvervsdrivende. Det er jo et emne, der optog såvel SF som en række andre partier, dengang loven blev vedtaget. Det eneste, forligspartierne dengang kunne blive enige om, var at indføre en bundgrænse på 3.000 kr. Erfaringen siden har vist, at denne bundgrænse dels er helt utilstrækkelig, dels administreres så tåbeligt, at en forenkling helt udebliver. Jeg skal derfor nok en gang beklage, at Folketinget ikke kan nusse sig sammen til at løse problemerne før tidligst om et halvt år. Det er det såkaldt

[Rahbæk Møller]

samarbejdende folkestyre, der viser sin uformuenhed til at løse problemerne.

Som jeg nævnte i tirsdags, får Folketinget lejlighed til selvstændigt at tage stilling til den administrative udformning af afgifterne. Den del er jo ikke forligsbunden, så her er der en chance for, at fornuften vil sejre.

Afslutningsvis skal jeg sige, at SF vil stemme for det af hr. Behnke fremsatte dagsordensforslag. Vi mener, at skatteministeren får en velfortjent næse for sin håndtering af sagen, hvis det bliver vedtaget.

Skrumsager Skau (V):

I tirsdags behandlede Folketinget et SF-forslag om ændring af arbejdsmarkedsbidraget, og det forslag fik alene Fremskridtspartiets tilslutning, mens de øvrige partier var åbne over for at se nærmere på problemet for især de mindre erhvervsdrivende. Også ved den lejlighed bekendtgjorde skatteministeren over for Tinget, at han vil nedsætte et embedsmandsudvalg til at se på problemet og i givet fald efter forhandling med aftaleparterne fremsætte et forslag om ændring af loven i begyndelsen af det nye folketingsår i efteråret 1988.

Jeg kan som Venstres ordfører give fuld tilslutning til dette initiativ, og jeg føler, at vi er godt igennem diskussionen om forholdene med hensyn til arbejdsmarkedsbidragene, og at emnet er nogenlunde uddebatteret. Men vi må erkende, at selve omlægningen af arbejdsgiverafgiften var noget positivt. Den blev gennemført i december, og som skatteministeren allerede har nævnt, medførte den en væsentlig nedsættelse af erhvervslivets betaling, nemlig med ca. 3 mia. kr. Vi ved jo også fra statistikken, at det går bedre med beskæftigelsen i Danmark, end de prognoser, vi fik tidligere, sagde.

Venstre kan derfor ikke give tilslutning til det dagsordensforslag, som Fremskridtspartiet har fremsat. Vi giver tilslutning til det forslag, ministeren er kommet med om at lade et embedsmandsudvalg se på sagen.

Elisabeth Arnold (RV):

Det Radikale Venstre gjorde allerede ved lovens vedtagelse før jul sidste år opmærksom på, at eksportpakkens bestemmelser om omlægning af arbejdsgiverafgiften højst sandsynligt ville ramme de små virksomheder på en måde, som ville føles uretfærdig, ikke fordi det var en

særskat, som forespørgerne her har betegnet det, men fordi de helt små virksomheder tidligere ikke havde skullet betale arbejdsgiverafgift og efter omlægningen skulle betale efter nogenlunde samme principper som alle andre virksomheder.

Vi er tilfredse med, at skatteministeren nu har nedsat et hurtigtarbejdende udvalg, der allerede inden næste folketingssamlings start kan fremlægge en analyse af lovens virkninger og foreslå eventuelle ændringer.

Det Radikale Venstre vil opmærksomt følge udviklingen, også når arbejdsmarkedets parter inddrages i drøftelserne. Det plejer jo ikke at være disse store organisationers allermost nærliggende tanke, at der også findes små virksomheder i Danmark.

Det Radikale Venstre kan ikke støtte den foreslåede dagsorden, navnlig ikke da der allerede er et opklaringsarbejde i gang.

Bente Juncker (CD):

Jeg skal også takke Fremskridtspartiet for forespørgslen, men samtidig konstatere, at den faktisk er overflødig, for vi behandlede jo SF's beslutningsforslag i tirsdags, og jeg skal henholde mig til, hvad jeg da sagde.

Vi kan også i CD henholde os til det, skatteministeren har sagt, nemlig at man nu lægger dette i et udvalg. Jeg håber ikke, det bliver nogen syltekrukke – det sagde jeg også i tirsdags.

Jeg har også konstateret, at skatteministeren sagde, der var en vis utilfredshed med arbejdsmarkedsbidraget, og at skatteministeren ville se på både de positive og de negative aspekter. Jo tak, det kender vi, og vi kender specielt alle de positive effekter, dem kan jeg også få øje på, men jeg er bange for, at skatteministeren måske ikke får øje på alle de negative aspekter, men så kan han jo spørge Håndværksrådets formand, hr. Traberg Smidt, som ikke er til stede i dag. Jeg efterlyste ham i tirsdags, da var han heller ikke til stede, og i dag er han her heller ikke til at fortælle Folketinget, hvad han vil gøre. Han har udtalt sig så magtfuldt til pressen om det.

Jeg vil godt sige til skatteministeren, at der er altså nogle menneskeligt meget negative aspekter for nogle, nemlig for den lille købmand og for de virksomhedsejere, som kun har få ansatte.

Jeg står selvfølgelig ved det forlig, vi indgik, og vi var jo også enige om dengang, at der var

[Bente Juncker]

nogle problemer, men jeg synes, der er nogle menneskelige aspekter, hvis en købmand skal dreje nøglen om to år før tiden. Der er nemlig det aspekt, at så skal han på bistanden, og det synes jeg heller ikke vi har råd til. Jeg vil derfor bede skatteministeren om at se på de negative aspekter og kulegrave dem.

Men som sagt skal dette udvalgsarbejde være færdig senest den 1. september i år, og vi ser naturligvis med spænding frem til den redegørelse, som ministeren vil komme her til Folketinget med.

Centrum-Demokraterne kan ikke stemme for Fremskridtspartiets dagsorden, men vi vil tage stilling, når ministeren kommer med sit papir.

Derudover har jeg mærket mig, at ministeren gerne vil lave en masse regelsaneringer, og det er også meget fint. Nu har vi en meget enkel afgift her på 2,5 pct., og så er det vel ikke nødvendigt, at den lille købmand, når han kommer hjem efter 12-14 timers arbejdsdag og skal til at finde ud af, hvordan han skal ordne dette med arbejdsgiverafgiften, skal læse en sag på 50 sider igennem. Kunne ministeren ikke starte ovre i toldvæsenet? Det var blot et hjertesuk.

Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg tror, det er nyttigt at begynde med at konstatere, at den omlægning, som blev foretaget i december måned sidste år, har haft store positive virkninger. Konkurrenceevnen er blevet styrket, og vi har ikke fået den vækst i ledigheden, som man kunne have frygtet. Jeg synes, det er vigtigt at få dette understreget til indledning.

Kristeligt Folkeparti sagde allerede i december måned, at vi kunne frygte, at der kunne blive problemer for de mindre, selvstændige erhvervsdrivende, og der kunne blive problemer for landmanden eller fiskeren, og i forbindelse med de problemer, der her måtte opstå, ville vi lytte meget intenst til de saglige argumenter, der måtte komme. Vi har også lyttet og bemærket, hvad bl.a. Håndværksrådet og andre har fremført, og derfor er vi meget tilfreds med, at skatteministeren så klart i dag har tilkendegivet, at regeringen er parat til til bunds at undersøge de problemer. Det er klart, der skal selvfølgelig vejes for og imod, men at der er reelle problemer mener jeg ikke man kan komme uden om.

Regeringen er villig både til at undersøge det, men også i givet fald til at skride til handling. Og når jeg har fået det at vide, vil vi ikke fra Kristeligt Folkepartis side støtte den dagsorden, som hr. Behnke har foreslået. Vi er enige i nogle af de intentioner, som ligger bag ved den dagsorden, men sådan som skatteministeren har udtrykt sig i dag, ser vi frem til, at der bliver taget et initiativ.

Hvis det mod forventning ikke skulle ske, vil vi selvfølgelig være frit stillet i efteråret til at tage de nødvendige initiativer sammen med andre i denne sal. Men vi forventer, at skatteministeren ikke alene vil sørge for at få afdækket alle problemer, men også foretage det, der skal foretages.

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Kun en kort bemærkning til hr. Rahbæk Møller, som mente, at jeg havde sagt, at omlægningen af arbejdsgiverafgifterne ikke ramte de små, og hr. Rahbæk Møller fik det derfor til, at der var en modstrid imellem det, bl.a. hr. Aagaard havde sagt, og det, jeg så sagde.

Det vil jeg gerne på det allerkraftigste afvise. Jeg vil tværtimod sige, at jeg var fuldstændig enig i den analyse og de konklusioner, som hr. Aagaard drog frem. Jeg sagde også i mit indlæg, at omlægningen indebærer nogle problemer for en række mindre virksomheder, og det er derfor, regeringen har taget det initiativ at nedsætte et hurtigtarbejdende udvalg.

Hr. Rahbæk Møller bør nemlig lægge meget mærke til, hvad det var, jeg sagde. Jeg sagde, at omlægningen af arbejdsgiverafgifterne består af to elementer. Den består for det første af det element, at der indføres et arbejdsmarkedsbidrag, der beregnes med 2,5 pct. af virksomhedens momsgrundlag. Dette arbejdsmarkedsbidrag hviler med lige stor tyngde på en stor og en lille virksomhed, for en lille virksomhed med lille momsgrundlag betaler et lille bidrag, og en stor virksomhed med stort momsgrundlag betaler et stort bidrag. Det er ikke arbejdsmarkedsbidraget, der diskriminerer mellem store og små virksomheder.

Det andet element i omlægningen var, at vi fjernede gamle arbejdsgiverafgifter til et beløb på ca. 10.000 kr. pr. ansat. Det er selvfølgelig klart, at det giver den største lettelse for de store virksomheder med mange ansatte. Det er oplagt, at den virksomhed, der ingen ansatte

[Skatteministeren]

har, ikke får gavn af den lettelse. Og derfor er det selvklart, at den samlede omlægning har været til større gavn for de store virksomheder end for de små, og det er lige præcis den problemstilling, der nu skal kulegraves i dette udvalg.

Derfor har hr. Rahbæk Møller uret i, at jeg ikke skulle have erkendt, at der er problemer. Det har jeg tværtimod gjort, og derfor har regeringen taget dette initiativ.

Og lad mig så både til hr. Rahbæk Møller og til fru Bente Juncker understrege, at det udvalg, der nu etableres, netop ikke er nogen syltekrukke, tværtimod, det er et hurtigtarbejdende udvalg. Derfor er fristen sat til den 1. september.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Jeg er glad for, at ministeren vil erkende – selv om den dissekering kunne få det til at lyde, som om ministeren talte uden om – at den samlede omlægning betyder en forøgelse af byrden for de små og en lettelse for de store, altså en forskydning.

Jeg vil dog føje til, det var ministeren ikke ret meget inde på, at der også administrativt er en skævhed, fordi enhver ny afgift, enhver ny beregning altid vil kræve større arbejde af den lille virksomhed, der selv skal finde ud af det, end af større virksomheder, der har systemer, som de ret hurtigt kan programmere om til at klare det også.

Behnke (FP):

Jeg vil starte med skatteministeren og kan faktisk ikke forstå, hvorfor ministeren ikke vil lade handling følge erkendelse. Når ministeren erkender, at der er problemer, hvorfor får vi så ikke en handling før til september? Der skal nu nedsættes et embedsmandsudvalg, men det embedsmandsudvalg kunne jo have været nedsat for længst og ikke først, når Fremskridtspartiet anmelder en forespørgsel, og når SF fremsætter et forslag her i Folketinget.

Specielt de store organisationer har jo helt tilbage fra januar været ude med klare meldinger om, hvad det vil give af urimeligheder for de små erhvervsdrivende, og ministeren har haft rigelig tid til tidligere at få nedsat det embedsmandsudvalg, så vi allerede nu i den korte folketingssamling her i sommer havde haft mulighed for at vedtage nogle lempelser.

Skatteministeren såvel som repræsentanter for regeringspartierne påstår, at den nye arbejdsmarkedsafgift har betydet en opbremsning i ledigheden, og det kan enhver selvfølgelig fuldstændig kvit og frit påstå. Jeg kan påstå, at når vi har solskin i dag, får vi ikke så meget ledighed, som hvis vi havde haft regnvejre, og det har ingen mulighed for at efterprøve. Ingen ved, hvor mange ledige vi havde fået, hvis vi ikke havde fået den arbejdsmarkedsafgift indført.

Til hr. farvehandler Lykketoft . . . Er det ikke korrekt, at han er farvehandler?

Formanden:

Nej, og i øvrigt henviser man ikke til private gøremål.

Behnke (FP):

Til hr. Lykketoft vil jeg sige, at det er bestemt ikke tidsspilde eller pop, når Fremskridtspartiet stiller denne forespørgsel. Vi anmeldte forespørgslen den 29. maj dette år. SF indleverede et forslag den 9. juni dette år. På det udkast til dagsorden for Folketinget, der først kom, var SF-forslaget placeret efter denne forespørgsel, men siden blev der disponeret om. Det var handlinger, der lå uden for Fremskridtspartiets indflydelse.

Til hr. Aagaard fra De Konservative vil jeg sige, at for os er en devaluering bestemt ikke alternativet. Alternativet for os er, at man helt fjerner bidragene til ATP, at man helt fjerner bidragene til Lønmodtagernes Dyrtidsfond osv., eller at man går ind og foretager nogle reduktioner i den offentlige sektor, men det har De Konservative tilsyneladende slet ikke fantasi til at forestille sig. Man rækker åbenbart ikke længere end til at foreslå en devaluering. Det er vi bestemt ikke indstillet på.

Hr. Aagaard mener, at der er tale om, at man skyder gråspurve med kanoner. Efter vores mening er der nærmere tale om, at man beder gråspurvne om at trække kanonerne, og det er det, der er det urimelige.

Hr. Aagaard var også inde på, at den private sektor har brug for flere arbejdspladser. Helt rigtigt, men hvorfor skal de arbejdspladser nedlægges hos de små og overføres til de store?

Jeg skal til hr. Rahbæk Møller fra SF selvfølgelig sige tak for de mange supplerende bemærkninger. Det er jo fantastisk, at kun partierne SF og Fremskridtspartiet har det politiske

[Behnke]

mod til at løse de konkrete problemer. Og jeg skal selvfølgelig også takke for støtten til det fremsatte forslag om motiveret dagsorden.

Til fru Elisabeth Arnold fra Det Radikale Venstre skal jeg være den første til at indrømme, at det netop var Det Radikale Venstre, som i december gik i brechen for at sikre, at de små virksomheder fik nogle lempelser allerede dengang. Men jeg savner den nuværende socialministers, den daværende fru Aase Olesens meget kraftige dundertaler fra denne talerstol omkring de små erhvervsvirksomheder.

Jeg kan oplyse til fru Elisabeth Arnold, at ordet særskat slet ikke indgår i den foreslåede dagsorden.

Formanden:

Vi skal have mere ro i salen.

Behnke (FP):

Til CD vil jeg sige, at der var stribevis af gode argumenter for at stemme for den foreslåede dagsorden, og derfor er det aldeles uforståeligt, at CD ikke kan mande sig op til at stemme for dagsordenen og på den måde udvise en lille smule politisk mod.

Kristeligt Folkeparti var inde på de store positive virkninger, og det må mildt sagt være med streg under »store«, for det er jo kun de store virksomheder, der har haft positive resultater af omlægningen af arbejdsmarkedsafgiften.

Den lille købmand kan ikke betale med de gode intentioner. Den lille købmand kan ikke betale med, at der i dette Folketing er mange forstående ord og interesse for, at vi skal gøre noget ved det til efteråret. Alene den ordning af arbejdsmarkedsafgiften, som betyder, at virksomhederne skal indbetale beløbet her og nu og så har udsigt til at få pengene tilbage engang i april måned, gør, at der burde sættes ind her og nu. Man burde tage sig sammen og få lovgivningen ændret, så vi ikke skal komme i den situation, at vi til efteråret må erkende, at manglen en bitte virksomhed har måttet dreje nøglen om.

Det er med andre ord dybt skuffende, at man totalt overser de små erhvervsdrivendes nødråb. Folketinget er jo ellers normalt villigt nok til at løse små problemer og også løse dem hurtigt. I dag er situationen jo altså den, at der for en gangs skyld er en stor sag på bordet, nemlig den store sag, at mange små erhvervsvirksom-

heder kommer til at dreje nøglen om i denne sommer og i dette efterår, hvis vi ikke får løst dette problem.

Det er rigtigt, som skatteministeren afslutningsvis sagde, at denne 2½ pct.s afgift hviler lige tungt på stor som lille virksomhed. Problemet er bare, at de små virksomheder ikke har en anden afgift, som de er sluppet for.

Industrirådet har jo regnet ud, at det ikke kun er de helt små, der skal faktisk være 10 medarbejdere i virksomheden, før denne ordning er neutral, og det vil altså sige, at det er rigtig mange små danske virksomheder, som det går ud over.

Sagt på en anden måde: Vi er skuffet over, at der ikke er andre end SF, der kan mande sig op til at stemme for den dagsorden, der er foreslået. Men SF skal selvfølgelig have tak for tilslutningen.

(Kort bemærkning).

Bente Juncker (CD):

Hr. Behnke sagde, at CD skulle udvise lidt mod i denne sag. Jeg vil gerne sige, at der er da ingen mening i at udvise et dummod.

Jeg har sagt, at vi har været medansvarlige og har stemt for dette i december måned. Nu siger skatteministeren, og det tror vi på, at han ned sætter et udvalg, og vi vil gerne se, hvad det udvalgsarbejde munder ud i, men kommer der ikke noget ud af det, så er CD til at tale med i september og oktober måned.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 3 af Behnke (FP) (se foran) forkastedes, idet 33 (SF og FP) stemte for, 90 (S, KF, V, RV, CD, KRF og Steenholdt (Grønland)) imod.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 2:

Forslag til lov om ophævelse af lov om afgift af renter af forbrugslån. (Ingen kartoffelskat).

Af Glistrup (FP) m.fl.